

Pietisten.

Namnet Pietist kommer af ett Latinsk ord, Pietas, gudaktighet.

N:o 12.

December 1862.

21 Årg.

Epistelen till de Romare.

Cap. 8: 3, 4.

3. Ty det som lagen icke kunde åstadkomma, i det hon wardt förswagad af köttet, det gjorde Gud, sändande sin Son i syndeligt köttets liknelse, och fördömde synden i köttet genom synd.

Här hafwa wi nu det språk, som till sitt innehåll och den kraftiga tröst, deri ligger, närmast må jämföras med det framstående Joh. 3: 16, som blifwit kalladt den "lilla Bibeln:" Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin enda Son, etc. Eftersom detta språk, så innehåller och war text den stora huswudläran om hwad Gud gjorde till människosläktets frälsning, då Han sände sin ende Son i werlden; och här säges derjemte mera uttryckligt, att det war just "det som lagen icke kunde åstadkomma," detta som alltid trycker våra samweten, som Herren Gud genom Sonens sändande wille hjälpa. Derföre, hwad Luther skrifwer om det förra språket, det må äfwen sägas om detta sednare: "Det wore wäl wärdt att skrifwas med gyldene bokstäfwer, och skrifwas icke blott på papper, utan om möjligt i hjertat: ja, det borde billigt wara hwarje Christens dagliga lera och betraktelse," den man alltid wid sin bön skulle bruka till att styrka och upplifwa hjertat till tro, glädje och tillförsigt; ty det innehåller allt hwad till en arm syndares fullkomliga tröst och frid behöfwes. Mätte nu Gud med sin Ande förklara oss dessa herrliga ord, att wi icke blott se dem med ögonen, utan och få erfara deras kraft i hjertat!

Först märka wi af ordet "Ty," att här skall nu gifwas skäl och grund för det näst förut sagda. Och såsom redan under v. 2 anmärktes, så wi här ett nytt bewis för vår uppfattning af den versen (v. 2), neml. att med "syndens och dödens lag" åsyftas den moraliska lagen, och med "lifwets Andes lag", Evangelium; ty här se wi nu, att meningen af v. 2 förklaras icke med något Andans werk i oss, utan med Christi försoningswerk för

os. Ja, här förklaras nu hwarjöre de, "som äro i Christo Jesu", äro fria ifrån lagen, denna "syndens och dödens lag" (v. 2), och dermed fria från all "fördomelse" (v. 1); här förklaras nu, att detta grundar sig på en lagenlig godtgörelse — grundar sig derpå, att lagen, Guds rättfärdighet, är till alla sina fordringar fullkomligt tillfredsställd. Då lagen icke kunde hos os åstadkomma eller erhålla hwad den krafde, och då derföre fördomelsens dom hwilade öfwer alla menniskor, så gjorde Gud i sin stora barmhertighet sjelf råd och hjälp i vår nöd: Han sände sin Son och afstraffade synden på Honom, hwarigenom syndens straff, "fördomelse," nu icke mer kan drabba dem som äro i Christo Jesu. Apostelen säger:

En det som lagen icke kunde åstadkomma — ordagrannat: "det för lagen omöjliga" — i det hon wardt förswagad af köttet. Hwad är nu detta, neml. "det för lagen omöjliga"? Utan twifvel det som Apostelen här säger att Gud genom sin Son uträttade, neml. att "den rättfärdighet, som lagen åskar, skulle warda fullbordad på os" (v. 4). Hwad här i versen säges, att Gud "fördomde synden" på sin Son, det är endast sät- tet, på hwilket Gud nu utförde saken; men sjelfwa saken, som för lagen war omöjlig och som Gud genom Sonen utförde, war den nu sagda, neml. att lagen icke kunde hos os åstadkomma den rättfärdighet, som den åskar. Och detta derföre, säger Apostelen, att "hon wardt förswagad af köttet." Äfwen detta tillägg wisar hwad som är det för lagen omöjliga, neml. allt det som vår rättfärdighet kräfwer af os, men för köttets skull icke kan åstadkomma; således först, att den icke kan göra os syndfria och heliga, såsom wi måste wara för att bestå inför Gud rättfärdiga; och för det andra, icke kan borttaga fördomelsen för de redan skeddade synderna, eller upphäfwa syndens fördomande makt. Allt sådant är det, som lagen icke kan åstadkomma och hwilket Gud gjorde, då Han sände sin Son i syndeligt köttis liknelse. Detta finne wi ock af flera ställen i Skriften. Ut i Apg. 13: 39, der Apostelen äfwen ställer Christus emot lagens wanmakt, säger han: "Allt, hwarifrån I icke kunden uti Mose lag rättfärdigöras, warder hwar och en, som tror, i Honom rättfärdiggjord" (gr.-t.). Och uti Gal. 2: 21 säger han: "Om rättfärdigheten kommer af lagen, så är Christus fåfängt död". Ut i dessa och flera dylika ställen, der Christi död och tron på Christus upphöjas emot lagens wanmakt, se wi att det, som lagen säges icke kunna åstadkomma, är vår rättfärdighet. Det är ock denna, som alla menniskor söka uti lagen, hwarjöre Apostelen ansett sig böra beständigt crinra om det frutlösa deri. Och att wi så beständigt söka vår rättfärdighet i lagen, det kommer helt naturligt deraf, att lagens hela göromål är, att lära och ferdra rättfärdighet, samt förbjuda och bestraffa synd. När den derjemte med alla sina kraf wänder sig till menniskan, såsom om hon sjelf skulle kunna fullgöra desamma, så är det intet underligt, att alla men-

nister hoppas att genom lagen rättfärdige warda. Att förtrösta på lagen är egentligen att förtrösta på sig sjelf; denna förtröstan sitter derföre så djupt i allas vår natur, att äfwen de som ofta och bittert erfarit, att lagen endast uppväcker synd och wrede, ännu beständigt återkomma till samma bemödande, att genom lagen warda fromma och rättfärdiga; och då detta aldrig kan lyckas, der själen är nog waken att se hwad lagen kräfwär, så följer här af, att man beständigt blifwer nedslagen, bekymrad och fördömd i samwetet. Denna alla trognas erfarenhet förklarar wäl mening-
gen af orden: "Det som lagen icke kunde åstadkomma."

I det han wardt förswagad af köttet. Härmed säger Apostelen, att denna lagens waukraft icke beror af någon brist hos lagen sjelf, utan är en följd af vårt "kött", vår förderf-
wade natur. Lagen är i sig sjelf icke swag, dess bud äro heliga och stränga och dess domar fruktansvärda; lagen är Guds up-
penbarade wilja, och efter Guds wilja rör sig hela skapelsen, himlakropparna och änglastarorna; det är endast människan, som är så förderfswad, att hon icke mer kan regeras af Guds wilja och bud; de blifwa alla wannmäktiga för "köttet". Då här så-
ges, att lagen wardt "förswagad af köttet", och Christus säger att "köttet är swagt". hänger det dock ganska wäl tillsammans; ty just derföre, att köttet är swagt, syndfullt och ostadigt, blifwer lagen på detsamma kraftlös. Förhållandet blifwer synnerligen klart genom följande liknelser: Den skickligaste läkare och de mest kraftiga läkemedel kunna icke återställa till helia och werk-
samhet den kropp, hwars sjukdom redan kommit så långt att inga lifskrafter mer finnas qwar. Läkemedlen kunna då ingenting uträtta, de blifwa genom den sjukas kraftlöshet förswagade. En annan liknelse: Om jag wille hafwa ett wackert boting gjordt, och wänder mig till en skicklig mästare, hwilken äfwen har goda och skarpa verktyg, men jag lemnar honom till ämne ett helt förmultnadt trädstycke, fullt med maskhål i alla riktningar, så skola alla hans goda verktyg och all hans konst här komma rå-
kam; ty ämnet är sådant, att det icke kan arbetas, det faller sönder mellan händerna. Hans skicklighet warder förswagad ge-
nom ämnets oduglighet. Så är det ock med lagen. Lagen är wäl helig och god, men människan, detta förderfswade ämne, hon kan icke af den heliga lagen formos efter Guds wilja; det är i hela vår natur en löslighet, en oesterrättlighet, wi weta icke hwart våra bästa uppsåt taga wägen, "ämnet faller sönder mel-
lan händerna". En människa kan förskräckas, gråta, kämpa, swei-
tas och bedja för att hålla lagen, och dock, när det gäller, bryta den lika groft, som om hon aldrig hört dess hotelser. Ja, hon kan förtwisla och dock synda — här finnes ingen hållning — så-
som mången ömkelig lagträl bewisar; han kan förtwisla under bän-
swan för lagens dom, och dock genast helt lättfönnigt bryta la-
gen — åter förskräckas och åter synda. Tänk, då lagen icke ens förmår i längden afhålla lättfönnigheten och verka en waraktig synda-

ånger, såsom många utarbetade lagtrålar bewisa, att de efter allt icke kunna ens riktigt ångra och hata synden, de kunna för-
twifla och dock åter wara lättfönnige — då måste man wäl säga,
att sjelfwa ämnet är odugligt, såsom det murkna trädstocket, hwil-
ket sönderfaller under arbetarens hand. Hos menniskan finnes
icke hwad lagen kräfwär, och det är mycket swårt att gifwa hwad
man icke eger. Wi hafwa talat om en dödsfjuk, hos hwilken
inga lifskrafter mer finnas. Tänk, om man wille bringa en så-
dan att uppfylla sin kallelsets pligter, arbeta och sköta huset m.
m., man kunde wäl då använda de allwarligaste föreställningar
om nödwändigheten att arbeta och fullgöra sin pligt; men alla
föreställningar, om och dertill lades bud och hotelser, blefwe nu
wisserligen fruktilösa — blott derföre, att här äro inga krafter.
Så är det och med lagens bud och hotelser till menniskan: buden
och hotelserna äro wäl heliga och kraftiga, men wi ligga der i
wår wanmakt såsom den dödsfjuka; man får heldre döda oss, än
wi förmoda fullgöra dem. Till några yttre gerningar kunna för-
nuftet och lagen wäl bringa oss, men att fullgöra Guds bud,
hwilka fordra hjertats fullkomliga kärlek och renhet, det förmoda wi
icke, sedan Guds beläte och dermed den fria wiljan förlorades.
Nu måste wi alla bekänna: "Jag är köttslig, såld under syn-
den". "Jag gör icke det jag will, utan det jag hatar, det gör
jag". Allt detta förklarar wäl Apostelens ord, att "lagen wardt
förswagad af köttet".

Då i följd häraf hela wårt lif är fullt med synder och brott
emot lagen — så långt ifrån att wi skulle kunna wara rättfär-
diga inför den samma — och lagens bud och domar icke kunde
till en bokstaf eller pricks rubbas; så war det under sådana om-
ständigheter omöjligt att någon människa kunde frälsas, vinna
Guds wälbehag och den ewiga saligheten, med mindre Herren
Gud, genom en handling af fri och majestätiskt nåd, samt öfwer-
ensstämmande med Hans Gudomliga rättwisa och sanning, sjelf
utwertade wår försöning. Det war omöjligt, att barmhertigheten
kunde sträcka sig till syndares saliggörande på någon annan wäg,
än den som i Guds Evangelium är uppenbarad. Huru kunde
Guds rättwisa blifwa tillfredsställd genom något mindre, än en för-
söning af oändligt värde? Och huru kunde en sådan försöning
åstadkommas utan genom en person, som wore på en gång både
Gud och människa — den oändlige Guden i menniskonatur?
Detta war det medel, som Gud i sin ewiga kärlek utwalde.

Sändande sin Son. Se nu här först höjden och djupet af
den Gudomliga kärleken! Johannes säger: "Derpå är Guds kär-
lek till oss uppenbar worden, att Gud hafwer sändt sin enda Son
i werlden, att wi skole lefwa genom honom". Och åter: "Der-
uti står kärleken, icke det wi hafwe älskat Gud, men det Han
hafwer älskat oss, och sändt sin Son till en försöning för våra
synder" (1 Joh. 4: 9, 10). Att Sonens sändande war ett wirt

endast af Guds kärlek, och war Guds kärleks högsta bewis, det säger oss Herren sjelf: "Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son" etc. Och hwilken annan bewekelse kan här uppträffas, än Guds egen kärlek? En gammal lärare säger: "Sedan jag länge ansträngt all min tankeförmåga, att i allt vårt wetande om Gud och om menniskan genomtränga till den yttersta bewekelsen, hwarföre Gud så älskade werlden, att Han för henne utgaf sin enfödde Son, har jag omsider kommit till endast denna slutsats: Gud älskade, derföre älskade Han." Sålign en moder kan intet annat stäl uppgifwa, hwarföre hon med outtröttlig kärlek dag och natt sköter och bär sitt sjuka barn; nej, det är en lag i hennes hjerta, moders-kärlekens, som tvingar henne dertill; så finna wi ej heller annat stäl, hwarföre Gud utgaf sin Son; Hans hjerta för menniskan war sådant, och menniskan war dock Hans barn, ehuru fallet och wanständigt; Han igenkände dock i henne barnet, som Han i beghynnelsen skapade till sin afbild och arfwinge af allt sitt goda. Gud älskade sitt fallna barn. Detta war bewekelsen.

Gud sände — "sändande sin Son." — Redan detta ord säger oss, att Sonen war till, förrän Han blef sänd till werlden. Kristus war Guds Son i ordets bokstafliga mening. Så måste Han oss wara, om Hans sändande skulle utgöra uppenbarelsen af Guds oändliga kärlek till menniskan. För alla de Profeter och änglar, Gud sändt till menniskors bästa, har Kristus dock aldrig anfördt detta såsom bewiset på Guds stora kärlek; endast om den enfödde Sonens sändande säger Han: "Så älskade Gud werlden." Och då Apostelen här kallar Kristus icke blott Guds Son, utan "Hans egen Son" (gr.-t.), så skiljer han dermed Kristus från alla, som i någon färsild mening kallas Guds söner, och låter förstå att Han är Guds Son i egentlig betydelse. Änglarna kallas Guds söner på grund af deras skapelse och höga ställning; Israel (folket) kallas Guds son, i anseende till den faderliga kärlek och omsorg, hwarmed Gud omfattade det folket; de trogna kallas Guds söner i kraft af deras nya födelse och gemenskap med Kristus; men ingen mer än Kristus är kallad "Hans egen Son", eller, såsom hos Johannes, "den enfödde af Fadren", "den enfödde Sonen" (Joh. 1: 14, 18; Cap. 3: 16). Och efter denna "gudaktighetens stora hemlighet, att Gud är uppenbar worden i köttet", så hårdt bryter vårt arma förnuft, att äfwen de, som annars tro Guds ord, likväl här anfäktas och frestas att wilja taga uttrycket "Guds Son" i någon oegentlig mening, så betänk wäl det nu sagda. Och lägg dertill ännu hela Skriftens oräkneliga vittnesbörd, hwilka wisa, såsom i Ebr. 1 Capitel anmärkes, huru den enfödde Sonen får af Fadren sådana namn och tilltal, som ingen af änglarna fått — "till hwilken af änglarna hafwer Han någon tid sagt: Du rå min Son, i dag hafwer jag födt dig" (Ebr. 1: 5) och åter "Gätt dig på min högra hand, tilldes jag lägger dina fien-

der dig till en fotapall" (v. 13) — att Honom tillägnas Guds domlig dyrkan; "och alla Guds änglar skola tillbedja Honom" (v. 6, under det ingen ängel vågar emottaga tillbedjan, se Uppb. 19: 10; Cap. 22: 9) — att Honom tillägnas ett ewigt rike, då till Sonen säges: "Gud, din stol warar ifrån ewighet till ewighet" etc. (v. 8) — och ändtligen, att Honom tillägnas sjelfwa skapelse-werket (v. 10), såsom och Johannes säger om "Ordet", som wardt kött: "genom det är allting gjordt, och det förutan är intet gjordt det gjordt är" (Joh. 1: 3; jemf. Ebr. 1: 2). Ja, lägg härtill, att Han war "förr än werlden war skapad"; såsom Han sjelf säger i Joh. 17: "Fader, förklara du mig när dig sjelf, med den klarhet, som jag hade när dig förr än denna werlden war." Sådant hade och redan prophetian sagt, då t. ex. i Mich. 5: 2 säges, att från Bethlehem skulle komma den "hwilkens utgång warit hafwer af begynnelsen och af ewighet". Därom oß i stilla tillbedjan prisa den Ewiges underliga råd! Han har sammerligen sändt sin egen Son i werlden.

I syndeligt köttis lifnelse — egentl. "i syndens köttis likhet." Sonen blef icke sänd i köttis likhet, utan verkligen i köttet; men icke i "syndens kött" utan i "syndens köttis likhet". Med "kött" menas då sjelfwa menniskonaturen, hwilken också kan wara utan synd, såsom hos Adam och Eva före fallet; men med "syndens kött" menas war natur sådan den nu är, efter syndafallet, "såld under synden". Kristus hade en ren, syndfri menniskonatur, Han war "den, som af ingen synd wiste" (2 Cor. 5: 21), Han war "helig, ofskuldig, obesmittad, skild ifrån syndare" (Ebr. 7: 26), wäl "frestad i allting, likasom wi, dock utan synd" (Cap. 4: 15), och kunde derföre säga: "Denna werldens furste kommer, och i mig finner Han intet". Såsom Gud uppenbarad i köttet, kunde Han icke förena sig med en natur, i hwilken minsta synd fanns. Skulle Han försona syndare, så måste Han sjelf wara utan synd, hwilket redan war betecknad i den lagen, att påskalammet skulle wara utan want eller fel. Men likasom Moses i öfnen (4 Mos. 21) efter Guds befallning gjorde till räddningstecken för de ormbitne en orm, af yttre likhet med det giftiga släktet, men hwilken dock intet gift hade; så skulle och Kristus wara lik vårt syndiga släkte, och dock icke sjelf syndig — Han skulle wara "bröderna lik, dock utan synd". Han, som till sitt ewiga wäsende war Guds Son, jemlikt Gud i makt och ära, antog syndiga menniskors skapelse, "wardt likasom en annan menniska och i åthäfwor funnen som en menniska" (Phil. 2: 7), hwartill och hörde, att Han för war skull gaf sig under lagen och dess förbannelse, såsom om Han warit en syndare, ehuru Han war högt öfwer lagen, samt derjemte helig och ofskuldig. Men när en ofskuldig menniska blifwer dömd och afsträttad såsom en förbrytare, så är hon i en förbrytares likhet, utan att sjelf wara en förbrytare. Allt detta förklarar wäl meningen af de orden, att Gud sände sin Son till jorden "i syndeligt köttis likhet."

Och för syndens skull.*) Hela ärendet för Sonens ankomst i världen var, att frälsta henne ifrån synden; såsom och Johannes säger: "J weten, att Han war uppenbarad på det Han skulle borttaga våra synder" (1 Joh. 3: 5); och åter: "För dens skull uppenbarades Guds Son, att Han skulle nederstä djeswulens gerningar" (v. 8). Och det war då både syndens skuld och syndens herravälde, som skulle tillintetgöras. Men att orden, "för syndens skull", närmast åsyfta syndens försonande, det säger oss sammanhanget, då i språket talas blott derom, att Han "fördömde synden i köttet."^{*)} Derföre war Luthers mening om orden "för syndens skull", att de betecknade den på Christi kött fördömda synden, eller Christi syndoffer, hvarigenom världens synd affstrafades, borttoges och asplanades. Och se nu här: Två ting nämner Apostelen såsom föremål för Guds Söns sändande i världen: **lagen och synden** — "det som lagen icke kunde åstadkomma," "och för syndens skull". Detta är ju och allt hwad som trycker, fördömer och ängslar alla wakna samweten, och är det enda som kunde bringa fördömmelse öfwer oss, neml. att wi icke fullgöra lagen, att wi bryta emot lagen, att wi synda. Det är **lagen och synden** som fördöma och trycka oss. Nu säges åter här, att just för detta onda har Gud sjelf skaffat hjelp, "sändande sin Son i syndens köttis likhet och för syndens skull."

Och fördömde synden i köttet. Uti hwilket kött fördömde Gud synden? Dnekligen i sin Söns antagna kött. Apostelens djupa andliga blick såg här försoningens hemlighet eller Guds tanke derwid sålunda: Menniskan har syndat, och den som syndat skall dö; men då är människan ewigt förlorad; jag will derföre låta enfödde Sonen blifwa människa, antaga kött, och dermed likhet af "syndens kött," och i denna sin antagna syndfria menniskonatur lida fördömmelsen för alla människors synder, "den rättfärdige för de orättfärdiga" (1 Petr. 3: 18; 2 Cor. 5: 21). Då synden bor och utöfwas i köttet, i menniskonaturen, så skall den och affstraffas på ett kött, den syndfries menniskonatur. Se här sammanhanget. Gud sände sin Son i syndeligt köttis likhet och fördömde synden i köttet; likasom Apostelen säger i Ebr. 2: 14: "Efter barnen hafwa kött och blod, är och Han dess delaktig worden; på det Han skulle genom döden nederlägga honom, som döden i wäld hade" etc. Orden "i köttet" beteckna dock icke blott Christi kropp, utan hela Hans menniskonatur, såsom och "Hans själ arbetat hafwer" (Ef. 53: 11). Uti dödsångest och bafwan, i känslan af Guds wrede för syndens skull har Han

*) Uti denna ordning och lydelse förekomma dessa ord i gr.-t., då de deremot i vår Sw. Bibel, efter Luthers öfversättning, utgöra språkets sista ord: "genom synd". Men här om snart mera.

**) Dersemte är uttrycket i gr.-t. just det som brukas i fråga om försoningen, se gr.-t. i Ebr. 10: 6, 8, 18; och 1 Petr. 3: 18 m. fl.

och till sin själ lidit fördömmelsens qwal. Dock talar Skriften öfverallt om Christi kött och blod, för att beteckna offret, att Han war det "Guds Lam," det syndoffer, som med alla de Levitiska offren war förebildadt och lofwadt.

"Och fördömde synden". Här återfå wi nu ordet "fördömmelse", hwarom frågan wäcktes i v. 1; här se wi sammanhanget i förklaringen, hwarföre det är "ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu". Apostelen säger: "Ty Gud fördömde synden i Christi kött." Fördömmelsen har redan öfvergått synden; synden är redan afstraffad på vårt kött i Kristus. Dersföre måste ordet "fördömde" här betyda, att Gud lät fördömmelsens dom för alla våra synder falla på sin Son, då denne nu stod såsom syndare ("i syndeligt köttis likhet" och "för syndens skull") inför den Gudomliga rättwisans dom. Det är hela Skriftens stora hufvudlära, att "Honom, som af ingen synd wiste, hafwer Gud, för oss, gjort till synd; på det wi skulle warda Guds rättfärdighet, genom Honom;" att "Herran kastade allas våra synder uppå Honom;" att Han war "Guds Lam, som bar werldens synder." Men har vår synd blifwit afstraffad på den oskyldige och rene, då har ed dermed hennes makt att fördöma oss, som äro i Honom (v. 1) blifwit borttagen, så samnt Gud icke twenne gånger utkräwer samma skuld. Dersföre är nu ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu. Lofwadt och prisadt ware Herrans namn ewigheligen! — Att Gud på Christi kött "fördömde synden," deri ligger en tänkward och trösterik hemlighet. Kristus har med sin försoningsdödd icke borttagit sjelfwa synden från werlden, men genom sitt lidande af fördömmelsen frantagit synden hennes fördömande makt. Afstraffad synd är tillintetgjord synd. Synden är wäl awar i vårt kött och blod, såsom wi dagligen, tywärr, nog bittert få erfara; men hon har förlorat sin fördömande makt, hon gällar icke mer till vår fördömmelse, då wi äro i Christo Jesu, äro förenade med Honom och delaktige af Hans försoning. Synden kan wäl ännu medföra döden, men icke genom sin skuld och brottslighet, ty denna är dyrt betalad, utan endast genom sin inwerkkan på själen, att hon förer oss bort från Kristus; men hennes fördömande makt är upphäfwen derigenom, att fördömmelsens dom redan är utförd på vår Borgeleman, lagen har redan utkräft sin fordran; allt hwad syndigt uti oss är eller utbryter, är redan lagenligt godtgjort.

Så tröstilligt har Apostelen här förklarat, hwarföre det är ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu, eller hwarföre de äro fria från lagen och dermed från all fördömmelse. O, om wi endast kunde riktigt tro detta, så skulle wi ju wara alldeles saliga — wara så trygga för all fördömmelse, som om ingenting wore synd på jorden, som om aldrig någonsin en lag warit gifwen; ty så fullkomligt är ju allt efter lag godtgjort — och så mångfaldigt och starkt vittnar ju hela Skriften derom; så vittna de millioner förebildande försoningsoffer, som Gud i Gamla Te-

flamentet påbjöd; så försäkra Herrens Christi dyra ord: "Mitt blod warder utgjutet för eder, till syndernas förlåtelse;" så wiltna alla i Skriften stående exempel på Guds orubbade nåd öfwer alla dem, som hyllade Sonen. Kunde wi endast blifwa wakna och tro, så skulle wi ju vara så trygga och saliga, att, såsom Prætorius säger, "wi skulle icke mer bekymra oss för alla lagens bömer, än det lilla barn som ligger i waggan och leker med sina fingrar;" ja, wi skulle vara så trygga och saliga som de goda änglar, hwilka stå inför Guds thron och ståda Hans nådiga ansigte. Herre föröka oss tron! Det måste wi dock allwarligen bedja: föröka oss tron! — Men Apostelen gör ännu ett litet tillägg, om huru tillfredsställd lagen blifwit genom Christus. Han säger:

4. På det den rättfärdighet, som lagen äskar, skulle warda fullbordad i oss, som icke wandra efter köttet, utan efter Anden.

Den rättfärdighet, som lagen äskar. Enligt gr.-t., "lagens rättfärdighet", eller "lagens rätt", "lagens fordran". Denna skulle warda fullbordad i oss, eller "på oss", i stället för lagens fördömmelse, derigenom att synden afstraffades i vårt kött på Christus och att wi äro i Honom (v. 1)*. Lagens rätt eller fordran

*) Ut i fullt sammanhang med det hela och det närmast föregående, måste meningen vara denna, som och de flesta äldre protestantiska lärare antagit, neml. att lagen få sin rätt uti Christi död, hwarigenom den rättfärdighet, lagen äskar, warder fullbordad på oss, som icke wandra efter köttet etc. emedan wi genom föreningen med Christus (v. 1) äro delaktige i allt Hans werk för oss. Ty att, såsom några nyare theologer wilja, förstå orden om den rättfärdighet, i oss werkas, om den nya helgade hägen och wandeln, möter dock för stora svårigheter. Först strider denna uppfattning af orden emot sammanhanget. Frågan är här, hwarföre det är "ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu." Då har Apostelen anført, i v. 2, att de äro icke under lagen, och i v. 3, att detta grundar sig derpå, att det, som lagen icke kunde åstadkomma, har Gud gjort, då Han sände sin Son och på Honom fördömde synden. Ut i denna fråga kan ju icke till slut sägas att lagens fordran fullgöres af oss, ty då blefwe hela förklaringen en annan, än den som gifwes i det hela. — För det andra bör märkas, att dikaioma i singularis icke brukas om den rättfärdighet, i oss werkas eller af oss utöfwas, utan får i denna bemärkelse endast i pluralis, dikaiomata. — Ändtligen är det icke heller sannt, att de trognas nya, helgade sinne och wandel utgör och motsvarar "den rättfärdighet som lagen äskar". Att de icke wandra efter köttet, utan efter Anden", motsvarar alldeles icke lagens fordran; ty lagen fordrar ju fullkomlig renhet afwen ifrån all ond "begärelse" (Cap. 7: 7). Att här tillägges: "som icke wandra efter köttet" etc. utgör dersföre blott en bestrifning på de trogna, icke på lagens fordran. Och då i Cap. 13 säges, att "färligen är la-

är twäfsaldig: först hwad lagen kräfwet i alla händelser, neml. fullkomlig lydnad för sina bud; och för det andra, hwad den fördrar i händelse af synd, neml. straff öfwer den brottslige. Nu lagen blifwit af menniskan fullkomligt uppfyllt, så hade den warit oss "till lifs" (Cap. 7: 10); men sedan menniskan är fallen och intet kött kan inför lagen warda rättfärdigt, så kräfwet den vår död, för att dess rättfärdighet skall wara tillfredsställd. Sedan är "lagens rätt." Och Evangelium betager icke lagen hans rätt; såsom Apostelen säger i Cap. 3: 31, att wi med tron icke göra lagen omintet, och såsom han förut i samma Cap. säger, att Gud just derföre satt sin Son till en nådastol, på det han skulle kunna på samma gång wara rättfärdig som Han rättfärdiggjorde syndare. Lagens fordran måste således tillfredsställas i Kristus, hwilken är "lagens ände, till rättfärdighet för hwar och en som tror" (Cap. 10: 4). Då wi alla hade synd, kräde lagen först, att vår Medlare skulle lida för synden. Men då Gud sände sin Son "under lagen" (Gal. 4: 4), till att också fullgöra dess bud, så tillfredsställdes dermed äfwen lagens fordran på fullkomlig lydnad. Kristus har sålunda i alla afseenden för oss uppfyllt lagens rätt. Och då Han gjorde detta icke för sig, utan för oss, så alldeles, som om wi sjelfwa gjort hwad Han gjorde; och, för det andra, när wi "äro i Honom" (v. 1), äro alldeles ett med Honom och i allt delaktiga af Hans werk för oss, så säger nu Apostelen, att lagens rättfärdighet blifwer fullbordad på oss*). Ty om wi "äro i Christo Jesu," äro ett med Honom, så är Hans fullbordande af lagens fordringar sammanhängande med fullbordande af desamma. En så djup och allwarlig mening hafwa Skriftens ord om vårt warande i Honom och om Hans warande i vårt ställe. Derföre säger Apostelen, att när "Han, som af ingen synd wiste, blef gjort till synd för oss, så skulle oss wi warda Guds rättfärdighet, genom Honom" (2 Cor. 5: 21). Huru kunna wi nog prisä en sådan nåd?

Så war då ändamålet med Guds Söns sändande i köttet, att lagen skulle erhålla sin rätt och wi skulle frälsas. Vår frälsning skulle ske på ett sätt som öfwerensstämmade med lagens helighet. Barmhertigheten skulle för vår frälsning icke beröfwa lagen dess rätt. De som frälsas genom Kristus, hafwa i Honom just den rättfärdighet, som lagen äskar; de hafwa i Honom utstått straffet för sina synder och i Honom fullgjort lagens bud.

gens fullbordan", så är meningen, att i den mån någon älskar, fullbordar han lagen; om någon hade en fullkomlig kärlek, så hade han en fullkomlig lagsuppfyllelse. Men något sådant har Skriften aldrig sagt om något helgon. Lagens rätt eller fordran är derför något wida mer, än det som genom Anden werkas uti oss.

*) Att ordet "i oss" äfwen har denna betydelse "på oss," se 1 Cor. 4: 6, neml. gr.-t. en hämin, "att I på oss lära wärdet" etc.

Se då huru detta sammanhänger med v. 3: "det som lagen icke kunde åstadkomma" etc. och huru alltsammans förklarar hwar för det är "ingen fördömmelse för dem, som äro i Christo Jesu."

Wänte hwarje Christen wäl fästa i sitt hjerta och minne den kraftiga tröst, dessa språk innehålla! Wänte wi aldrig glömma, att det är just det, som lagen icke kunde åstadkomma hos oss, det är just lagens fordran och rättfärdighet, som wi hafwa genom Kristus. Wi beswäras annars allmänneligen af den förwilselsen, att, när wi wäl hafwa hört och betraktat huru Kristus har allt fullkomnat, huru Han varit ställd under lagen och förlossat oss ifrån dess förbannelse m. m., så sluta wi med att nedsjunka i våra egna brister och säga: Detta är allt sannt och herrligt, men hwad hjälper det mig, när jag dock wet med mig huru jag bryter emot lagen! Jag fullgör icke rätteligen hwad Gud i lagen kräfwer; jag gör hwad Gud der uttryckligt förbjuder: huru kan jag då hafwa tröst i Kristus? — Det är emot denna tankesförvirring, vår text talar så starkt. Apostelen säger uttryckligt, att det är just detta, som lagen icke kunde eller kan åstadkomma — "det för lagen omöjliga" (gr. = t.) — det är just detta Gud gjorde, då Han sände sin Son i syndeligt köttets liknelse. Wi så icke glömma, att allt det Guds ord, som kräfwer något af oss, utgör lag. Nu känner du, att detta, som Gud kräfwer, får Han icke af dig; dertill blifwer du straffad, skyldig och nedslagen. Men prisa Guds ewiga nåd! Det är just detta "för lagen omöjliga", det är detta Gud gjorde, då Han sände sin Son. Just det som du i går eller i dag med ängslan tänkt uppå, såsom: mot lagen brutet, det har Guds Son redan fullgjort — "på det wi skulle frid hafwa", säger Propheten. Gud har welat, att wi skulle rentaf hafwa frid, wi arme syndare; dertill sände Han sin Son. Du tycker att detta är alltför mycket, alltför stor nåd; men så wille den store Guden göra. Och först då, när du tror att just det, som trycker dig, är borttaget, försonadt, först då blifwer dig Kristus till en verklig tjänst och tröst. Då först kan du verkligt älska Gud och Hans lag och få en helig lust och kraft att wandra efter Honom. Gud förste oss tron och uppfylle oss med sin kärlek! — Men nu talar Apostelen i det följande om huru dessa troende och salige här på jorden igenkännas. Han tillägger:

Som icke wandra efter köttet, utan efter Anden.

Dessa ord säga oss nu den stora huswud=egenkap som utmärker dem, på hvilka den rättfärdighet, som lagen äskar, warer fullbordad. De "wandra icke efter köttet, utan efter Anden." Och detta utmärkande kännetecken bör tjewa oss på tvåsidigt sätt: Det bör först öfwertryga dem, hvilka med alla sina brister och bekymmer dock måste märka, att sedan de kommo till tron på Jesum, har hela deras lif haft en ny riktning, helt motsatt den förra; det har blifwit en ny wandring, och denna i riktning efter Andens uppenbara ord och meningar — dessa

höra här öfvertygas, att de verkligen "äro i Christo Jesu" och således fria från all fördömmelse. Men detta länmetecken bör ed tjena dem, hwilka med all kunnskap och bekännelse af trons alla lifswäl till sin hela lifs-rigtning ännu följa köttet, ännu "wandra efter denna werldens lopp" etc. (Eph. 2: 2, 3) — dessa böra här öfvertygas, att de äro bedragne med en falsk inbillning. Delaktige af Christi rättfärdighet äro endast de, som "icke wandra efter köttet, utan efter Anden."

Ordet "wandra", hwilket i denna andliga betydelse så ofta förekommer i Skriften, är ett mycket klart och betecknande ord, till att utmärka en människas andliga tillstånd. Det egnar sig nemligen till att utmärka hela lifswäls rigtning, till skilnad ifrån det tillfälliga, såsom en wandrars wäg är ett stort sammanhängande helt och skiljes wäl ifrån små tillfälliga rörelser. Detta är i det andliga af stor wigt att akta uppå. Den otrogne eller skrymtaren kan hafwa många s. t. bättre stunder i sitt lif, då han röres af något godt, gripes af någon sanning eller högre känsla och tillfälligt gör några goda föresatser eller wackra gerningar, men med hela sitt lifs rigtning följer han dock werlden och köttet. Detta utgör hans "wandring". Så har och den trogne twärtom många olyckliga stunder, då han gripes af något ondt och tillfälligt föres från sin egentliga wäg, eller snafwar och faller; men hans hela lifs rigtning förblifwer dock densamma (så länge han icke helt affaller), han upprättar alltid på nitt i ånger och tro och fortsätter med blott förklarad warsamhet sin egentliga wandring efter Anden. Sådant ligger först i sjelfwa ordet "wandra". Men här äro ännu twenne wigtiga ord.

Efter köttet, eller efter Anden. Vi hafwa förut, i Cap. 7, funnit, att med köttet icke menas blott utwärtas gerningar — nej, när köttet står såsom motsats till Anden, så betecknar det alltid hela vår förderfwade natur, hwartill först hör det inre, vårt förwända förstånd, vårt öfswande samwete, vårt öfswärliga sinne, våra syndiga begärelser, och sedan öfswen yttringarna af allt detta i ord och gerningar. Detta bör uoga märkas emot den halfwa och oriktiga användning af vår text, att man tyder den blott på gerningar och utwärtas lefwerne. Nej, att "wandra efter köttet" har och en djupare betydelse. Den breda wägen tillåter mycken olifhet emellan dem, som dock tillhöra samma wäg. Det är derföre på många sätt, man kan wandra efter köttet. Apostelen kallar öfswen det, att wandra efter köttet, när man söker wara rättfärdig af lagens gerningar. När han tilltalar Galaterna för den öfswelsen från trons wäg, att de nu sökte rättfärdighet genom lagen, så säger han: "I hafwen begynt i Anden; wiljen I nu lyfta i köttet?" (Gal. 3: 3). Öfswen skulle hafwa tänkt, att det war att "lyfta i köttet", när de icke öfsweto till ett lastbart och syndigt lefwerne, utan twärtom till det, som många anse för helgelse, neml. att göra lagens gerningar till sin salighets-wäg? Och dock är detta lika fjerran från

det samma lifswet i Christo och wandringen efter Anden, som det gubdaktigaste lefwerne i laster och brott. Och utan twifwel är "farandet efter att upprätta sin egen rättfärdighet", under det man dock bekänner Evangelium och "hafwer nit om Gud" (Cap. 10: 2), den wäg, på hwilken ett stort antal menniskor hemligen wandra efter köttet och blifwa bedragna. Köttets förstånd och wisshet går icke längre, än att man anser sig och will anses blott hafwa nit om Gud och en allwarlig fromhet, då man likwäl gör lagens gerningar till sin salighets-wäg, och "tjenar i det gamla wäsendet, efter bokstafwen, icke i det nya wäsendet, efter Anden" (Cap. 7: 6). På denna wäg hade Paulus själf, före sin omwändelse, "wandrat efter köttet". Och då man betänker huru han alltigenom i detta bref arbetat mot denna djupa willfarelse, så har man wisst ganska goda skäl att antaga, det Apostelen äfwen här i första rum afstyrt denna stensagra wandring efter köttet. I alla fall bör denna wäg för wandringen efter köttet allraförst ihågkommas, emedan allt nit om saligheten förfelar sitt mål, om wi icke äro wakna öfwer detta förhållande, och emedan ingenting så fint och mäktigt förwillar själar, hwilka annars värda Guds ord och söka sin salighet. Den djupa benägenheten att upprätta vår egen rättfärdighet förwillar beständigt äfwen de troende, så att de alltid äro i fara att "fångas under trældomens af"; och händes det, så är själen "fallen ifrån nåden", har "mist Christu" och står så åter under förbannelsen; "ty alla de, som med lagens gerningar umgås, äro under förbannelsen" (Gal. 3: 10). Allt detta utgör wisserligen skäl att wäl aktigiswa på denna hemlighetsfulla wäg för wandringen efter köttet.

Men sedan heter det i allmänhet att wandra efter köttet, är menniskan framlefwet i köttelig säkerhet och oiro, föraft för Guds ord, förmätenhet och inbillningar om egen wisshet, och sedan i allehanda synder, i finare eller gröfre afgudereri och såfångliga lustar, efter denna werldens lopp. Och i korthet sagdt: Man behöfwer blott betrakta hela werldens wäsende och lefwerne, så ser man hwad det är att "wandra efter köttet".

Att deremot wandra efter Anden, och icke efter köttet, förutsätter allraförst en födelse af Anden, hwarigenom hela vårt inre och yttre lif omwändes och börjar gå i en ny riktning, efter Anden. Man får nu se en ny menniska; såsom Apostelen säger: "Swär någon är i Christo, så är han ett nytt kreatur; det gamla är förgånget" etc. I stället för den gamla kötteliga säkerheten och förtroendet till sitt eget förstånd och hjerta, är der nu fruktan och mistro till allt detta, så att man icke ens wägar att lita på sitt eget medwetande, utan ofta rädes att man bedrager sig. I stället för den gamla inbillningen om egen rättfärdighet, kraft och förmåga, känner man sig nu beständigt syndig, brottelig, swag och wanmäktig, och kan blott i Christu finna tröst och frid; wi äro nu, såsom Apostelen lärt, "dödade ifrån lagen, genom Christi lekamen, att wi skola wandra i ett

nytt wäsende, *efter Anden*, icke i det gamla wäsendet, *efter bokstafwen*" (Rom. 7: 6). Detta är det första, som tillhör wandringen *efter Anden*, neml. att menniskan inwertes regeras af Anden, hwilken här (Rom. 7: 6) icke blott ställes emot köttet, utan ock emot lagen (såsom ock i r. 14 o. 15 af vårt Cap.). Men sedan följer ock i alla stycken ett nytt wäsende: först, ett nytt förstånd och sinne, såsom Apostelen säger i r. 5: "De som andlige äro, äro andligen sinnade", d. ä. de tänka och sträwa i enlighet med Anden; och för det andra, ett nytt lefwerne, under beständig strid mot köttets ondskas, såsom Apostelen i r. 13 talar om att "döda köttets gerningar med Anden". Derom säger han ock till de Galater: "De som Christo tillhöra, korsfäst sitt kött samt med lustar och begärelser". Ja, detta är så bestämdt, att om icke något sådant nytt sinne och nytt lefwerne, som fordrar köttets korsfästande, följer af din tro, så är den ännu falsk och död. Den sanna tron är icke någon dröm, den är en Guds kraft, som gör nya menniskor. Detta är det stora afgörande tecknet på den sanna tron, hwilket i allt Guds ord framhållles, och hwilket åtskiljer sanna och falska Christna, neml. att de, som stå i sann tro och förening med Christus, äro "nya kreatur" och wandra en helt annan väg genom lifwet, än eljest hela werlden; då deremot den döda tron lemnar menniskorna i deras gamla wäsende.

Men gif åter noga akt på det ordet "*wandra*". Att du ännu dagligen lider af synd och wannakt, äfwen tillfälligt öfverrumplas af köttet, slappas eller faller, det bewisar här intet; frågan gäller ditt *hela lifs riktning*, först till ditt inre, om du lefwer i tron, lefwer af Christus, dödad af lagen, och sedan äfwen till wandelen i ord och gerningar — frågan är, om allt detta fortgår (betecknad med "*wandra*"), så att du *efter hwarje inafwande eller fall uppträder i bättring och tro*, och således alltid förblifwer i samma nya lif, att wara inwertes tuknad och nedslagen öfwer allt hwad i dig är, ditt mörker, din otrohet och alla synder, men för allt detta söker och har din enda tröst i Christus; att du dersöre alltid behöfwer Evangelii ord, samt att bedja om all nåd och hjälp; vidare, att du af denna nåd äfwen lifwas i kärleken att söka Guds ära och menniskors bästa, samt din egen rening från all köttets och andens besmittelse. När detta är ditt *hela lifs öfning*, då är det wisserligen ett "*wandrande efter Anden*", och det afgörande bewiset att du verkligen är i Christo Jesu och fri från all fördömmelse. Huru mycket ömskligt du än får lida af köttet, skall dock ingenting wara dig till fördömmelse — så fullkomligt är lagen tillfredsställd — du är då ewigt fri och salig. "Beswa då Herren min själ, och förgät icke hwad godt Han dig gjort hafwer; den dig alla dina synder förläter, och helar alla dina brister." Amen.

Nytt och Gammalt från Nådens Rike.

Huru kan man djupast bedröfwa en helig menniska?

Genom sina straffpredikningar hade den fromme Chrysostomus, biskop i Konstantinopel, ådragit sig den Greflige kejsarens vrede. I hetsen af sitt hoffolk beklagade sig denne en dag öfwer den stränge mannen och önskade påsinna ett medel, att på ett kännbart sätt hämnas på honom. En af höfmännen föreslog då, att kejsaren skulle kida biskopen i landsflykt; en annan, att han skulle taga ifrån honom alla hans egodelar; en tredje sade: "kastar honom i fängelse"; en fjärde åter menade, att kejsaren ju hade makt att låta döda honom. Men alla dessa olika förslag hade en af de närvarande stått tygt och tystfull; men då de andra slutat att tala, framträdde han och sade: "Alla de medel, som blifwit föreslagna, uträdda ingenting med denne man. Sticks man honom i landsflykt, så har han sin Gud med sig överallt; beröfwar man honom hans egodelar, så tager man dem egentligen blott ifrån de fattiga; kastar man honom i fängelse, så öfver man honom endast tillfälle till att ännu mera närma sig sin Gud; och genom döden öppnar man honom vägen till det ewiga lifvet. Men vill ni hämnas på honom, önskar ni att på ett kännbart sätt smärta honom, så sök att förleda honom till synd. Denne man älskar hwarken för fattigdom, plågor eller död; det enda han verkligen fruktar, är synden."

Balda yttranden af Luther.

En rättsskaffens tros art. De rättsskaffens trogne tycka wänna att de icke tro; derföre kämpa de, sträfwa, öfwa och winnlägga sig oafslåtliga derom, att de må behålla och föröka tron; liksom de skickliga och konsterna mästarna släpse se och märka, att något, som mycket brister och fattas på deras arbete, under det officiella nyfjäre deremot låta sig tycka, att dem fattas ingenting, utan allt som de göra och taga sig före är fullkomligt.

Tror du, så talar du. Talar du, så måste du lida. Lider du, så warder du hugswalad. Ty tro, bekännelse och kors höra till människans och anstån en rätt Christen.

Sanningens makt.

Gilbert West och Lord Littleton, båda lika utmärkta för lärdom och för djup otro, kommo en dag öfwerens att genom striftliga afhandlingar "uppenbara det bedrägeri", som, enligt deras mening, fanns i Bibeln, om hwilken de desutom hade blott ringa kännedom. Den ene af dem, Gilbert West, walde till ämne för sitt arbete Jesu uppståndelse, den andre, Pauli omvändelse. För att kunna

strifwa häröf, måste de flitigt studera den Heliga Skrift, — och si, under det de der sökte wapen emot fanningen, blefwo de båda träffade af dess styng. Då de båda wännerna återsågo hwarandra, war det blott för att beklaga sin dårskap och lyckönska sig inbördes till det nya ljus, som uppgått för dem. Wi hafwa dessa deras forskningar att tacka för twenne goda theologiska afhandlingar; den ena har till ämne Pauli omwändelse, den andra, Jesu Christi uppståndelse.

Tre wigtiga reglor för lifwet. (Af H. Benn.)

"Önskar du att bewaras och tillwäga i Herrans fruktan och den Helige Andes tröst, att lesa och dö i det hopp, som icke kommer på fram, så måste du, 1:o, wara flitig uti bönen i den stilla sam-maren, den bortgömda bönewrån; 2:o, träget bruka Guds ord, alltid under suckan till Gud om Hans kraft derwid till fördlad tro, kärlek, hopp; 3:o, söka umgänge med sanna Christna, sådana som wandra i Herrans fruktan, som sträcka sig efter det som fram-mantill är, hwiskas wäsende och tal är ljusligt och med salt bemängdt, som på en gång förödmjular, tröstar och drifwer dig framåt.

Bland alla de sökande och troende själar, jag under 40 års tid lärt känna, och i alla de berättelser ur Guds rike jag läst, har jag aldrig funnit ett enda exempel derpå, att ett påbörjadt Guds werk blifwit till intet, der man fortfarande användt dessa tre nådemedel. Men å andra sidan har jag icke heller sett någon, som blifwit beständande, der dessa nådemedel blifwit afstöfatta."

Anmälän.

Såsom förut blifwit anmälde, blifwer för den nya prenumerationen å Pietisten allting lika som härtills. Priset: 1 Rdr 50 ö. för året, och när 10 ex. eller derutöfwer tagas, 1 Rdr 25 öre.

Den härmed slutade åtgången för 1862 erhålles nu för 1 Rdr. Äfwen alla de äldre årgångarne kunna erhållas: de nio första för 75 öre hwardera; de öfriga för 1 Rdr; men när hela werket tages, eller åtminstone 16 årgångar, lemnas alla för 75 öre hwardera.

Bref, som innehålla penningar till några eller många Rdrs belopp, böra rekommenderas. Man erfar ju icke sällan, att de annars förloras.

De, som jemte prenumerations-äfwen insända Missions-medel eller beställningar å andra Tidningar, ombedjas att strifwa dessa på särskilda papper; eljest måste wi göra affrifter ur brefwen, hwilket under prenumerations-tiden är swårt att medhinna. Då wi här erbjudit oss att emottaga beställningar å andras Tidningar, mena wi endast sådana, som utgifwas i Stockholm.

Bref adresseras till

Red. af Pietisten, Stockholm.

Pietisten.

Tjugondeandra Årgången.

1863.

Stockholm,
tryckt hos A. E. Norman, 1863.

